



Politidirektoratet  
Politifagavdelingen V/Juridisk utredningsseksjon  
Postboks 8051 Dep, 0031 Oslo

Deres referanse:  
Ikke oppgitt. E-post fra June Kristin Bellika

Vår referanse:  
2014.888.008

Oslo, 17.07.2014

## HØRING – POLITIETS ADGANG TIL Å BENYTTE ET FREMTIDIG REGISTER OVER NASJONALE IDENTITETSKORT

Nasjonalt ID-senter mottok 1. juli e-post fra Politidirektoratet med vedlegg av høringen fra Justis- og beredskapsdepartementet om politiets adgang til å benytte et fremtidig register over nasjonale identitetskort (ID-kort). Politidirektoratets høringsfrist er satt til 11. august.

Høringen er en tilleggshøring til departementets opprinnelig høring av lovforslag om regler for etablering av et register over nasjonale identitetskort tilsvarende passregisteret. Etter opprinnelig høring er det gitt ny bestemmelse i passloven § 8 a om politiets adgang til opplysninger i passregisteret for andre angitte formål. Tilleggshøringen gjelder forslag om tilsvarende adgangsbestemmelse til fremtidig register over nasjonale ID-kort.

Departementet skriver at det er en nær sammenheng mellom opplysningene i passregisteret og opplysningene som skal lagres i nasjonalt ID-kortregister, og mener det er lite hensiktsmessig med ulike restriksjoner på politiets bruk. Personinformasjonen som skal lagres i de respektive registrene, blir etter det departementet foreslår, så å si identisk. Departementet mener nytteverdien av å gjøre oppslag i de ulike registrene vil være den samme, og knyttet til et saklig behov for å undersøke om en person er registrert. Nasjonalt ID-senter er enig i disse vurderingene og forslag til bestemmelsen som gir politiet adgang til opplysninger i et fremtidig ID-kortregisteret.

For øvrig har vi følgende kommentarer:

### Sikker identitet

Ordning med frivillig utstedelse av nasjonalt ID-kort gjelder så vel norske statsborgere som utenlandske statsborgere med fast opphold i Norge, og med sikker identitet. Departementet skriver i høringsbrevet at etter passregisterloven kan også utlendingspass og reisebevis for flyktninger registreres, mens nasjonalt ID-kortregister potensielt kan komme til å inneholde opplysninger om andre utenlandske statsborgere enn de som er registrert med utlendingspass og reisebevis i passregisteret.

Departementet skriver at ordningen med nasjonalt ID-kort vil ta utgangspunkt i anbefalingene i *Sluttrapport om nasjonalt ID-kort*. Der anbefales det at en utlending med fast opphold og sikker identitet kan få utstedt nasjonalt ID-kort. En utlending kan få utstedt reisebevis for flyktning eller

utlendingspass når identiteten er sannsynliggjort, altså vil identitet ikke nødvendigvis være dokumentert med godkjent legitimasjonsdokument med tilstrekkelig notoritet. Hvis sikker identitet er å forstå som et strengere krav en sannsynliggjort, betyr det at passregisteret kan komme til å inneholde andre utenlandske statsborgere enn de som er registrert i nasjonalt ID-kortregister.

Nasjonalt ID-senter ser et behov for en tydelig presisering av hva som menes med sikker identitet. Vi mener det i den forbindelse er viktig å ta i betraktning begrepsbruken som benyttes i saker som behandles etter utlendingsloven med forskrifter og rundskriv. Vi vil understreke at kravene for utstedelse må være tilstrekkelige og tydelige for å hindre at uekte identiteter blir innlemmet i systemet. Det tverrfaglige arbeidet som ledes av Nasjonalt ID-senter med utarbeidelse av felles standarder for fastsettelse og verifisering av identitet skal bidra til dette.

### **Utlendingskontroll på territoriet**

Nasjonalt ID-senter er i vår virksomhet blitt godt kjent med politiets arbeid med å gjennomføre identitetskontroller på territoriet. Det vil stadig komme utlendinger som bosetter seg i Norge for kortere eller lengere perioder, og politiet vurderer at det er behov for en skjerpet utlendingskontroll ved grensen, men også på territoriet. I gjennomføring av slike kontroller oppfatter vi at foreslått bestemmelse i § x2 første ledd bokstav d) og andre ledd som åpner for at uthenting kan skje ved direkte tilgang, vil gi politiet tilstrekkelig hjemmel for å kunne foreta søk i det fremtidige ID-kortregisteret. Nasjonalt ID-senter stiller for øvrig spørsmål om det ikke er mer nærliggende å sortere politiets tilgang knyttet til identitetskontroll under bestemmelse § x1. Nasjonalt ID-kort er i hovedsak et identitetsdokument og ID-kortregisteret vil som departementet skriver i enda sterkere grad enn passregisteret være et identitetsregister. Den delen av politiets oppgaver som består i å kontrollere identitet er det naturlig å tenke seg at omfattes av formålet med loven.

Nasjonale ID-kort vil bidra til en mer effektiv verifisering av identitet, samtidig er det en risiko for at alle typer identitetsbevis blir misbrukt, enten i form av forfalskninger eller impostorbruk, dvs. benytter en annens ekte ID-bevis som er blitt utlånt eller stjålet. Slik misbruk av identitet inngår ofte som ledd i andre typer kriminalitet. Med mulighet for politiet til å søke i nasjonalt ID-kortregister i en utlendingskontroll vil man redusere risikoen for at ordningen misbrukes, og komplettere de søkemulighetene som allerede eksisterer. I gjennomføring av utlendingskontroll på territoriet har politiet hjemmelsgrunnlag for å foreta søk for verifisering og eventuelt identifisering i både nasjonale og Schengen-baserte databaser: alfanumerisk i Datasystemet for utlendingsforvaltningen, med fingeravtrykk i utlendingsregisteret (AFIS), med fingeravtrykk i Eurodac, søk både alfanumerisk og med fingeravtrykk i Schengen Information System (SIS) og alfanumerisk, med fingeravtrykk eller bilde i Visa Information System (VIS). Det ville vært utifredsstillende om politiet ikke kunne foreta søk i det fremtidige ID-kortregisteret.




## Ansikt som biometrisk indikator

*Sluttrapport om Nasjonale ID-kort* la til grunn at det knytter seg mindre spesielle betenkeligheter til lagring av bilder i motsetning enn fingeravtrykk. Nasjonalt ID-senter mener at de spesielle betenkelighetene for lagring av fingeravtrykk versus bilder krever en fagmessig begrunnelse når tiden kommer, for å avklare spørsmål om lagring av fingeravtrykk i ID-kortregisteret.

I utlendingsforvaltningen har biometrisk verifisering og identifisering vært brukt i en årrekke og teknologien har vært avgjørende for å kunne gjennomføre en effektiv identitetskontroll. Fingeravtrykk blir benyttet som indikator i utlendingsregisteret (AFIS), Eurodac og VIS, mens ansikt er kommet til som en ytterligere indikator i VIS. Det er stilt klare kriterier for når fingeravtrykk kan benyttes til verifisering (en-til-en) eller identifisering (en-til-mange). Bruk av ulike biometriske indikatorer krever ulik biometrisk teknologi. For gjennomføring av en effektiv identitetskontroll er det ikke avgjørende hvilke biometriske indikatorer som benyttes og ansiktsbiometri kan være hensiktsmessig i mange sammenhenger. Det som reduserer effektiviteten i en kontroll er om søk i ulike registrene krever opptak av biometri i flere omganger. Nasjonalt ID-kort er først og fremst et identitetsbevis. For politiets arbeid med å etterstrebe avklaring og effektiv kontroll av identitet, er det viktig at nye ordninger blir vurdert opp mot de eksisterende tekniske løsninger.

Med vennlig hilsen



Zybeline Beck  
Leder



Gunnhild Skrøvseth  
Seniorrådgiver

Saksbehandlers navn:  
Gunnhild Skrøvseth  
gunnhild.skrøvseth@nidsenter.no  
Tlf. 99500329



**POLITIET**

Politidirektoratet  
Postboks 8051 Dep  
0031 OSLO

**MOTTATT**

24 JULI 2014

<b>POLITIDIREKTORATET</b>	
24 JUL 2014	
Arkiv 14-18	Arkivkode 008
Saksnr. 14/2154	Saksnr. 7

<i>Deres referanse</i>	<i>Vår referanse</i>	<i>Dato</i>
	2014/03188-4-008	23.07.2014

### Høring - politiets adgang til å benytte fremtidig register over nasjonale identitetskort

Det vises til høringsoversendelse i mail 1. juli 2014 med frist 11. august 2014.

Høringen gjelder kun spørsmålet om politiet, på samme måte og vilkår som når det gjelder passregisteret, skal få tilgang til opplysninger i ID-kortregisteret, jf passloven § 8a.

Rogaland politidistrikt støtter forslaget. Det er viktig at politiet gis best mulig verktøy til å utføre samfunnsoppdraget å forebygge og bekjempe kriminalitet og skape trygghet.

Det faktum at det er politiet som utsteder pass og nå også skal utstede ID-kort, bør medføre at også ID-kortregister opplysninger kan brukes som foreslått.

Med hilsen



Leif Ole Topnes  
kst

Saksbehandler:  
Leif Ole Topnes  
Tlf: 51 89 92 50

### Rogaland politidistrikt

Felles forvaltningsenhet, besøk: Lagårdsveien 6  
Post: Postboks 240, 4001 STAVANGER  
Tlf: 51 89 90 00 Faks: 51 89 90 90  
E-post: post.rogaland@politiet.no

Bankgiro: 7694.05.11433



**POLITIET**

**MOTTATT**

06 AUG. 2014

Politidirektoratet  
Postboks 8051 Dep  
0031 OSLO

<b>POLITIDIREKTORATET</b>	
06 AUG 2014	
Arkiv 14-18	Arkivkode 008
Saksnr. 14/2154	Dok. nr. 9

*Deres referanse*

*Vår referanse*

*Dato*

2014/00522-2 008

31.07.2014

### Vedrørende høring om politiets adgang til å benytte et fremtidig register over nasjonale identitetskort.

Det vises til e-post fra Politidirektoratet av 1. juli 2014 med oversendelse av Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 13. juni 2014 vedrørende politiets adgang til å benytte fremtidig register over nasjonale identitetskort. Svarfrist til POD er satt til 11. august.

I forbindelse med innføring av nasjonal id-kort fra slutten av 2016, er det foreslått en bestemmelse for politiets adgang til å benytte registrerte opplysninger for personer som har fått utstedt nasjonalt id-kort. Det er kun den foreslåtte bestemmelsen om politiets tilgang til registeret som er gjenstand for høringen. Det foreslås en likelydende regel som ble innført i passloven § 8a om politiets adgang til å benytte registrerte opplysninger i passregisteret som trådte i kraft 21. juni 2013.

#### Kommentar til lovforslaget

Politiets utlendingsenhet (PU) er enig med departementet i at det er hensiktsmessig at regelen for bruk av opplysninger i passregisteret og reglen for bruk av opplysninger som er registrert i registeret for nasjonalt id-kort, er likelydende. Det vises for øvrig til PUs høringssvar av 22.03.13 i forbindelse med endring av passloven våren 2013 og politiets behov for tilgang til lagrede opplysninger i passregisteret for å ivareta våre oppgaver etter utlendingsloven. De samme hensyn som er fremhevet i høringen begrunner politiets behov for tilgang til registrerte opplysninger i register for nasjonale id-kort.

Departementets anbefalinger om opptak av biometri i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk for utstedelse av nasjonalt id-kort støttes av PU. Videre mener PU det vil være hensiktsmessig at det gis mulighet for biometrisk gjenkjenning av bilder lagret i forbindelse med utstedelse av nasjonale id-kort. Lagring av fingeravtrykk er ikke gjenstand for denne høringen, men det bemerkes likevel at PU mener det vil være svært ønskelig at det i fremtiden tilrettelegges og gis mulighet for lagring og søk på fingeravtrykk i både passregisteret og nasjonalt id-register.

Det vises videre til departementets redegjørelse om et felles saksbehandlingssystem for utstedelse av pass og nasjonalt id-kort i kapittel 4.1, hvor det sies at "dersom

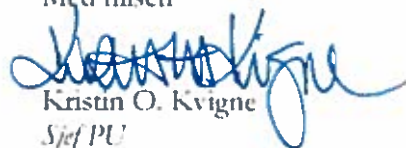
#### Politiets utlendingsenhet


Post: Postboks 8102 Dep, 0032 Oslo  
Besøk: Christian Krohngate 32  
Tlf: 22 34 24 00 Faks: 22 34 24 80  
E-post: politiets.utlendingsenhet@politiet.no

Org. nr.: 986 210 504 mva  
Bankgiro: 7694.05.10836

tilgangsreguleringen er lik kan det være tilstrekkelig med ett oppslag for tilgang til opplysninger i begge registre". PU er av den klare oppfatning at det vil være tidsbesparende og forenkende dersom dette lar seg gjennomføre, og anbefaler at de to registrene bør ha lik tilgangsregulering.

Med hilsen

  
Kristin O. Kvigne  
Sjef PU

  
Kristel Lee Hogslett  
Fung. ardelingsdirektor

Saksbehandler:  
Nora Eek-Nielsen



## **POLITIET**

Politidirektoratet  
Postboks 8051 Dep  
0031 OSLO

*pr post og e-post*

*Deres referanse*

*Vår referanse*  
2014/00947-3

*Dato*  
5.8.2014

### **Høringsuttalelse – politiets adgang til å benytte et fremtidig register over nasjonale identitetskort**

Kripos viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 13. juni 2014, samt tilhørende e-post fra Politidirektoratet av 1. juli 2014. Høringen gjelder politiets adgang til å benytte opplysninger i et fremtidig register over nasjonale identitetskort (nasjonalt ID-kortregister), og foreslår et regelsett for tilgang samsvarende med nye regler for politiets adgang til å benytte passregisteret for andre formål.

Innføring av et nasjonalt identitetskort er planlagt i overgangen 2016 / 2017. Identitetskortet vil være et frivillig tilbud til norske statsborgere, og på sikt er intensjonen at identitetskortet også skal kunne utstedes til utenlandske statsborgere med fast tilknytning til eller bosted i Norge. For norske borgere vil nasjonalt identitetskort kunne erstatte pass som gyldig reisedokument innenfor Schengenområdet.

I tillegg til utstedelse av identitetskortet, skal det etableres et register over alle innehavere. Departementet legger til grunn at det vil gis bestemmelser om hvilke opplysninger som skal registreres i det aktuelle registeret, og at disse opplysningene i stor grad vil være samsvarende med opplysninger som i dag registreres i passregisteret.

De er positivt at Justis- og beredskapsdepartementet allerede nå tar sikte på å avklare politiets behov for tilgang til opplysninger fra et nasjonalt ID-kortregister til andre formål. Passloven § 8a gir i dag klare rammer for politiets tilgang til passregisteret for slike formål, og tilsvarende tilgang til opplysninger i nasjonalt ID-kort register er etter vår vurdering helt nødvendig og naturlig for å imøtekomme politiets behov. Kripos støtter således departementets forslag til innføring av en særskilt bestemmelse om dette. I og med samsvarende behov for tilgang, tillater vi oss å vise til Kripos' høringsuttalelse vedrørende behov for tilgang til passregisteret, datert 5. april 2013. Denne følger vedlagt og våre anførsler der gjør seg gjeldende også i forhold til nasjonalt ID-kort register.

Vi vil i tillegg understreke enkelte forhold særskilt:

#### **Kripos**

*Den nasjonale enhet for bekjempelse av organisert og annen alvorlig kriminalitet*  
Brynsalléen 6, Postboks 8163 Dep, 0034 OSLO  
Tlf: 23 20 80 00 Faks: 23 20 88 80  
E-post: [kripos@politiet.no](mailto:kripos@politiet.no)

Org.nr.: 974 760 827

### *Forholdet til straffeprosesslovens bestemmelser*

Som anført i vår høringsuttalelse til passloven legger Kripos til grunn at den foreslåtte § x2 ikke er ment å gjøre begrensninger i politiets generelle adgang til å ta beslag i, eller begjære utlevert opplysninger fra nasjonalt ID-kort register i medhold av straffeprosesslovens bestemmelser om beslag og utleveringspålegg (kapittel 16). Kripos oppfatter også her den foreslåtte bestemmelse som en mulighet for politiet til å få utlevert opplysninger på en enklere måte i tråd med de angitte formålene i den foreslåtte § x2, men likevel slik at de straffeprosessuelle hjemlene uansett må kunne benyttes fullt ut uavhengig av de skranker bestemmelsen måtte oppstille. I forhold til passloven ble våre merknader om dette fulgt opp og avklart ved uttalelser i Prop. 153 L (2012-2013). Det vises til proposisjonens pkt 7.2 siste avsnitt, og tilsvarende i proposisjonens punkt 9 under de særskilte merknader til § 8 a. Vi foreslår at dette klargjøres av lovgiver på tilsvarende måte i nærværende prosess.

### *Sletting av opplysninger fra nasjonalt ID-kortregister*

Av den foreslåtte § x2 tredje ledd fremgår det at politiet ikke kan lagre opplysninger innhentet fra registeret lenger enn det som er nødvendig for å oppnå formålet med behandlingen eller for dokumentasjonsformål. Kripos legger til grunn at departementet med dette ikke mener å gjøre endringer i straffeprosesslovens system for behandling av dokumenter som inngår i en straffesak, jf. blant annet straffeprosessloven § 242 og politiregisterforskriftens kapittel 25.

### *Automatiserte søkeprosesser*

Kripos registrerer at regulering rundt gjennomføring av biometrisk gjenkjenning ved automatiserte søkeprosesser vil være gjenstand for behandling som ledd i arbeidet med proposisjonen om lovregulering av nasjonalt ID-kortregister. Kripos ønsker allerede nå å gi uttrykk for den store nytteverdien det vil kunne ha å benytte biometrisk gjenkjenning som et virkemiddel eksempelvis for å avdekke identitetsmisbruk eller falske identiteter. Kripos støtter således også på dette punktet Justis- og beredskapsdepartementets vurdering.

Avslutningsvis bemerkes for ordens skyld det vi antar er en inkurie, nærmere bestemt bruken av begrepet «passregisteret» i 3. og 4. ledd i den foreslåtte § x2.

Med hilsen

Reinert M. Ottesen  
*fung. sjef Kripos*

Vedlegg:  
Kripos' høringsuttalelse av 5. april 2013

Kopi:  
Det nasjonale statsadvokatembetet

Saksbehandler  
Christine Ask Ottesen  
Seniorrådgiver  
Tlf 23208227





## POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementet  
Politiavdelingen  
Postboks 8005 Dep  
0030 OSLO

*Deres referanse*  
13/1108-THK

*Vår referanse*  
201300460

*Dato*  
05.04.2013

### Høringsuttalelse – forslag til endringer i passloven og passforskriften – utvidet adgang for politiet til å benytte opplysninger fra passregisteret

Kripos viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 20. februar 2013 vedrørende forslag til endringer i passloven og passforskriften. Høringsforslaget legger opp til en utvidet adgang for politiet til å benytte opplysninger fra passregisteret til flere formål enn de som ligger i dagens regelverk, herunder til forebygging og etterforskning av straffbare forhold.

Forslaget er et resultat av at flere politiorganer har påpekt uheldige konsekvenser av den innsnevring av tilgangen til registeret som er gjennomført. I denne forbindelse kan det vises det til vårt skriv av 18. desember 2012 til Politidirektoratet. Som påpekt der er politiets tilgang til opplysninger i passregisteret av sentral betydning for en målrettet og effektivt oppgaveløsning. Disse hensyn taler for at politiet kan benytte opplysninger i passregisteret i langt større grad enn det den nåværende passlovgivningen legger opp til, og da særlig sett i lys av det relativt begrensede inngrepet i den enkeltes personvern en slik utvidet tilgang vil representere.

Det er svært positivt at Justis- og beredskapsdepartementet så raskt har tatt tak i de utfordringer som er påpekt fra politietaten. Forslaget er et godt utgangspunkt for prosessen videre. Samtidig er det vår vurdering at forslaget etterlater flere uklarheter og løsninger som nødvendiggjør merknader herfra. Disse omtales i det følgende.

Høringsfristen var 2. april og Kripos vil beklage at våre merknader foreligger etter den frist som er satt.

#### *Innledende merknader*

Den foreslåtte passloven § 8 a angir i hvilke tilfelle opplysninger fra passregisteret kan utleveres til politiet for bruk til andre formål enn de passloven opprinnelig legger opp til.

Vi legger til grunn at bestemmelsen ikke er ment å gjøre begrensninger i politiets generelle adgang til å ta beslag i eller begjære utlevert opplysninger fra passregisteret i medhold av straffeprosesslovens bestemmelser om beslag og utleveringspålegg (kapittel 16). Kripos oppfatter således den foreslåtte bestemmelse som en mulighet for politiet til

#### **Kripos**

*Den nasjonale enhet for bekjempelse av organisert og annen alvorlig kriminalitet*  
Brynsalléen 6, Postboks 8163 Dep, 0034 OSLO  
Tlf: 23 20 80 00 Faks: 23 20 88 80  
E-post: kripos@politiet.no

Org.nr.: 974 760 827

å få utlevert opplysninger på en enklere måte, men likevel slik at de straffeprosessuelle hjemlene uansett må kunne benyttes fullt ut uavhengig av de skranker passloven måtte oppstille.

Straffeprosessloven fastsetter det naturlige utgangspunkt for politiets bevissikring i etterforskningssporet. Disse rammene bør ikke innskrenkes ved "kolliderende" rammer i annen lovgivning uten korresponderende endringer i straffeprosessloven. Eventuelle endringer bør etter vår vurdering fremgå av straffeprosessloven selv, etter en tilhørende grundig utredning. I høringsnotatet er temaet blant annet omtalt på side 13 flg., og departementet gjør der noen henvisninger til lignende bruk av eksempler på terskler knyttet til annen informasjonstilgang. Vi vil til disse eksemplene - blant annet DNA, pågrepelse, varetektsfengsling, taushetsplikt, trafikkdata, kommunikasjonsavlytting - fremheve nettopp det forhold at det for samtlige er snakk om innskrenkninger som fremgår av straffeprosesslovens egne bestemmelser.

Kripos understreker dette, da det av høringsnotatet synes noe uklart om departementet mener at de foreslåtte terskler for tilgang også skal representere absolutte rammer for tilgang i etterforskningssporet. Vi mener lovgivers syn her bør klargjøres i den videre prosess.

Kripos har videre noen generelle kommentarer til den vurdering av sensitivitet som departementet gir uttrykk på side 10 i høringsnotatet. Rett nok kan et ansiktsfoto tilkjenne sensitiv informasjon; alt fra helseopplysninger gjennom eksempelvis et utslett, til et politisk budskap på en t-skjorte, smykker med religiøse symboler eller kjennetegn som kan tilkjenne en etnisk tilhørighet. Etter Kripos' oppfatning må det imidlertid ses hen til formålet med registreringen når registerets sensitivitet skal vurderes. At det mer eller mindre tilfeldig vil fremgå enkelte opplysninger av sensitiv karakter, kan ikke være avgjørende for om registeret som sådan oppfattes som sensitivt. Vi vil i denne sammenheng minne om at bilder i passregisteret tidligere var ansett som offentlig tilgjengelige dokumenter. Kripos anser likevel ikke den foreslåtte endringen i passforskriften § 13 første ledd siste punktum som problematisk, all den tid det fortsatt er adgang til å registrere de personopplysninger som måtte være nødvendig for forvaltning av pass.

#### *Etterforskning og forebygging av straffbare forhold*

Den foreslåtte § 8 a første ledd bokstav c gir politiet tilgang til passregisteret ved etterforskning og forebygging av straffbare forhold. Etter vår vurdering fremstår den foreslåtte reguleringen noe uklar. Så vidt vi kan se er ikke politiets etterretningsarbeid omhandlet i høringsnotatet. Om dette skyldes at departementet legger til grunn at etterretning omfattes av etterforsknings- og/eller forebyggingsbegrepet er usikkert.

Vi antar imidlertid at det ikke har vært departementets hensikt å stenge for bruk av passregisteret i denne sammenheng. For politiet er etterretningsvirksomhet en sentral oppgave. Slikt arbeid omfatter eksempelvis kartlegging opp mot ungdomsmiljøer, organisert kriminalitet og grupperinger som kan utgjøre en trussel mot alminnelig ro og orden. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle hvorvidt etterretningsvirksomheten faller innenfor etterforskning eller forebygging, men det sentrale i denne sammenheng er politiets behov for å kunne benytte passbilder også til dette formål. Begrepsbruken og grensedragningene på dette området kan i enkelte sammenhenger være utfordrende, jf

blant annet NOU 2004:6 Mellom effektivitet og personvern, punkt 7.2. og 10.1. Slik departementets forslag er utformet synes det likevel nødvendig med noen avklaringer / færingar i det vidare lovarbeidet. En løsnig kan være å likestille "inngangskriteriene" for å få utlevert opplysninger til bruk i etterforskning og forebyggende arbeid, slik at grensedragningen som sådan ikke vil skape problemer i forhold til politiets behov.

En annen løsnig kan være å erstatte uttrykkene "forebygging" og "etterforskning" med en formulering som klarere vil dekke behovet for bruk i etterretningsformål. Dette kan eksempelvis gjøres gjennom en mer generell formulering som tilsier at politiets kan få utlevert bilder fra passregisteret til "politimessige formål", jf. definisjonen den kommende politiregisterloven § 2 nr. 13. På denne måten ville man i tillegg klarere regulere politiets adgang til å benytte blant annet passbilder i forbindelse med ordenstjenesten. Dette vil etter vår vurdering være en løsnig å foretrekke.

#### *Foreslåtte strafferammer*

Forslaget legger opp til at politiets bruk av passregisteret til andre formål begrenses til situasjoner hvor passfoto er av vesentlig betydning for utførelse av sentrale politioppgaver, og at det bør etableres en nedre grense for hvilke straffbare forhold som vil gi politiet adgang til å få utlevert informasjon fra passregisteret. Av den foreslåtte § 8 a bokstav c fremgår det at grensen er satt ved "forebygging av straffbare forhold som etter loven kan medføre fengsel i tre år, og ved etterforskning av forhold som etter loven kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder".

For etterforskningsformålet er den nedre grensen lagt tilsvarende det krav som gjelder for pågrepelse. Etter Kripas' vurdering fremstår pågrepelse som et langt større inngrep mot den enkelte enn det å benytte et passbilde. I den sammenheng, og til sammenligning, vises det til at strafferammekravet for ransaking er frihetsstraff.

Når det gjelder forebygging, er departementet av den oppfatning at dette er "mindre konkret enn hva som inngår i en etterforskning" og at terskelhøyden derfor bør være vesentlig høyere. Hvorfor kravet til tre års strafferammet er valgt, fremstår imidlertid som noe uklart. Konsekvensene av dette valget er heller ikke i særlig grad berørt, annet enn at det vises til at seksuelle handlinger med barn under 16 år vil omfattes.

Dersom høringsforslaget vedtas vil regelen avskjære for bruk av passregisteret ved forebygging av en rekke straffbare forhold, herunder forbrytelser i den offentlige tjeneste (straffelovens kap.11), forbrytelser mot den offentlige myndighet (straffeloven § 128), forbrytelser mot den almennelige orden og fred (straffelovens kap.13) §§ 135, 137, 138, 147, seksuallovbrudd (straffelovens kap.19) §§ 200, 201, 201a, 202a, 203, forbrytelser mot liv, legeme og helbred (straffelovens kap.22) §§ 228, og skadeverk (straffelovens kap.28), § 291. Heller ingen av bestemmelsene i straffelovens forseelsesdel har høy nok strafferamme for bruk av passregisteret i forebyggende øyemed, herunder eksempelvis § 326, § 333, § 342, § 349, § 349a, § 350, § 352, § 352a, § 390 og § 390a.

Politiet har flere forebyggende oppgaver knyttet til kriminalitet som rammes av disse bestemmelser. Som middel for kriminalitetsbekjempelse er forebyggende tiltak av avgjørende betydning. Forebygging har også den "gevinst" i forhold til etterforskning at færre utsettes for belastningene ved kriminalitet. At bruk av opplysninger fra

passregisteret skal avskjæres som verktøy for denne oppgaveløsningen fremstår etter vår vurdering som lite rimelig.

Det er Kripos' utgangspunkt at politiets adgang til bruk av opplysninger bør gjelde uavhengig av strafferamme, og uavhengig av om grunnlaget er forebyggende arbeid, etterforskning eller politimessige formål forøvrig. Adgangen til utlevering bør knyttes til politiets saklige behov for bruk av opplysninger til "politimessige formål". En slik regulering vil medføre at politiet i hvert enkelt tilfelle selv må vurdere hvorvidt det er saklig og relevant å benytte seg av adgangen til å få utlevert aktuelle opplysninger med grunnlag i det formålet man ønsker å oppnå. En slik regulering vil også være i samsvar med grunnkravene i personopplysningsloven § 11.

Velger man å opprettholde dagens sontring og kravet til strafferamme, er det vår vurdering at strafferammen bør legges lavere og likt for både forebygging og etterforskning. Som redegjort for er tersklene strenge sett i forhold til bruk av tvangsmidlene pågripelse og ransaking. Vi kan heller ikke finne tungtveiende argumenter for å oppstille strengere terskelverdier enn de rammer som gjelder for innhenting og lagring av foto, fingeravtrykk og DNA, jf. straffeprosessloven §§ 158 og 160. Kripos kan ikke se hvorfor eventuelle personvernkrænkelser ved bruk av passbilde i en sak er større enn ved bruk av foto, fingeravtrykk eller DNA innhentet etter nevnte regler. Også sammenhengen i regelverket på dette området taler for at strafferammen ved utlevering av passbilder settes tilsvarende. Selv om foto, fingeravtrykk og DNA normalt vil være innhentet som ledd i en straffesak, bør det tas i betraktning at selve registreringen av disse opplysningene nok oppfattes som et større inngrep enn at politiet får tilgang til relativt nøytrale opplysninger i passregisteret.

Videre viser vi til strafferammekravet i utlendingsloven § 100. Dette er omtalt i høringsforslaget, men forskjellen i strafferamme for bruk av opplysninger fremstår for Kripos som noe uklart begrunnet. Slik vi vurderer det vil opplysninger i passregisteret normalt være av mindre personkrænkende karakter enn den informasjon som kan innhentes med hjemmel i utlendingsloven.

Vedrørende skillet mellom etterforskning og forebygging vises det til våre anførsler over.

#### *Merknader til de konkrete regelendringer*

Kripos synes forslaget til § 8 fjerde ledd er uheldig utformet. Bestemmelsen begrenser tilgangen til "passmyndigheten, Kripos og norsk grensekontrollmyndighet". Vi stiller spørsmål ved om det kan være riktig i loven å tillegge en myndighet til Kripos idet Kripos' rolle vil kunne endres som resultat av pågående og fremtidige endringsprosesser i politiet og justissektoren. Begrepet "norsk grensekontrollmyndighet" samsvarer ikke med noen bestemt organisatorisk enhet og er derfor ikke et formålstjenelig begrep i denne sammenheng. Passmyndigheten er politiet. Ut fra disse betraktninger burde tilgangen til passregisteret tillegges politiet og heller begrenses ut fra formålsbetraktninger.

Når det gjelder forslag til ny § 8a stiller vi spørsmål om sammenhengen mellom bokstav b og bokstav c. I bokstav c omtales pågripelser som i sin alminnelighet vil være et etterforskningsmessig tvangsmiddel, mens adgangen til å anvende opplysninger fra passregisteret til etterforskning omtales i bokstav c.

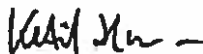
Forslaget til ny passforskrift § 13 andre ledd reiser spørsmål knyttet til begrepsbruk tilsvarende som kommentert ovenfor i tilknytning til passloven § 8 fjerde ledd.

*Andre kommentarer*

Av den foreslåtte § 8 a tredje ledd fremgår at politiet skal slette opplysninger innhentet fra passregisteret umiddelbart etter at formålet med undersøkelsen er oppfylt. Kripos legger til grunn at departementet med dette ikke mener å gjøre endringer i straffeprosesslovens system for behandling av dokumenter som inngår i en straffesak, jf blant annet straffeprosessloven § 242 og de foreslåtte bestemmelsene i politiregisterforskriftens kapittel 25.

Kripos er enig i departementets vurdering av at det er mest hensiktsmessig at den praktiske og formelle reguleringen av bruk og tilgang til passopplysninger fastsettes administrativt av den behandlingsansvarlige.

Med hilsen



Ketil Haukaas

Saksbehandler:  
Christine Ask Ottesen  
Seniorrådgiver  
Tlf: 23208227

Kopi:  
Politidirektoratet  
Det nasjonale statsadvokatembetet



**POLITIET**

Politidirektoratet  
Postboks 8051 Dep  
0031 OSLO

*Deres referanse*  
201402154

*Vår referanse*  
2014/005344 003

*Dato*  
08.08.2014

### **Horingssvar – politiets adgang til å benytte et fremtidig register over nasjonale identitetskort**

Det vises til horingssvar av 13.06.14, samt e-post fra Politidirektoratet av 01.07.14 vedrørende forslag til bestemmelser om politiets adgang til å benytte nasjonalt ID-kortregister.

De foreslåtte bestemmelsene innebærer at reglene om politiets adgang til å benytte et fremtidig register over nasjonale identitetskort (ID-kort) blir likelydende som dagens regler for politiets adgang til å benytte passregisteret. Oslo politidistrikt har ingen merknader til de foreslåtte bestemmelsene.

Med hilsen

Sveinung Sponheim  
*visepolitimester*

Saksbehandler:  
Anette Engum  
Tlf: 22669313

**Oslo politidistrikt**

91 Strategisk Stab, besøk: Grønlandsleiret 44, 0190 OSLO  
Post: Postboks 8101 Dep, 0032 OSLO  
Tlf: 22 66 90 50 Faks: 22 66 87 01

Org. nr.: 961398142  
Postgiro: 7694.05.08319



# POLITIET

VESTOPPLAND POLITIDISTRIKT

Politidirektoratet  
P.b. 8051 Dep.  
0031 OSLO

*Dens referanse*

*Vår referanse*  
2014/01148-2 008

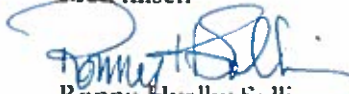
*Dato*  
11.08.2014

## Høringssvar - politiets adgang til å benytte et fremtidig register over nasjonale identitetskort - nasjonalt ID-register

Politiet i Vestoppland er enige i forslaget om at politiets adgang til å benytte opplysninger i fremtidig register over nasjonale identitetskort samordnes med tilsvarende bestemmelse i passloven.

Et skille og forskjellig praksis ville være kunstig.

Med hilsen

  
Ronny Hvalby Sollie  
Politidirektør  
for politimesteren



Vestoppland politidistrikt

Felles Forvaltningsenhet, besøk: Ibsensgate 1  
Post: Postboks 54, 2801 Gjøvik  
Tlf: 61 15 13 00 Faks: 61 15 14 28  
E-post: post.vestoppland@politiet.no

Org. nr.: 974762005  
Bankgiro: 7694.05.05247